



تداوم تنش میان جمهوری آذربایجان و ارمنستان، امنیت منطقه را به خطر می‌اندازد

درگیری های اخیر میان نیروهای نظامی جمهوری آذربایجان و ارمنستان در منطقه مرزی "تووز" نشان داد ادامه تنش میان دو کشور یک تهدید جدی برای امنیت منطقه را در پی دارد و ضرورت دارد برای تامین منافع دو طرف و کشورهای منطقه سرعت حل و فصل شود.

به گزارش آران نیوز: مناقشه میان جمهوری آذربایجان و ارمنستان بر سر منطقه قره باغ کوهستانی در سال ۱۹۸۸ میلادی آغاز و در سال ۱۹۹۲ به درگیری نظامی تبدیل و تا ماه می سال ۱۹۹۴ ادامه یافت.

بر اثر این مناقشه که صدها تن از هر دو طرف جان خود را از دست دادند، منطقه قره باغ کوهستانی جمهوری آذربایجان و هفت شهرستان دیگر همجوار آن به تصرف نیروهای ارمنی درآمد.

در ماه می سال ۱۹۹۴ میلادی با دخالت گروه میانجی مینسک سازمان امنیت و همکاری اروپا که در سال ۱۹۹۲ میلادی با هدف برقراری صلح میان جمهوری آذربایجان و ارمنستان تاسیس شده بود، رژیم آتش بس میان طرفین مناقشه برقرار شد و با وجود این که آمریکا، روسیه و فرانسه از سال ۱۹۹۷ میلادی ریاست مشترک این گروه میانجی را بر عهده دارند، اما تلاش های ۲۸ ساله این گروه برای پایان دادن به این مناقشه تا به حال هیچ نتیجه ای نداشته است.

درگیری های اواخر تیر ماه گذشته نیروهای ارمنستان و جمهوری آذربایجان در مسیر شهرستان مرزی "تووز" این کشور بزرگترین عملیات نظامی پس از درگیری های ماه آوریل سال ۲۰۱۶ میان نیروهای این دو کشور که در جریان آن دهها تن از هر دو طرف جان خود را از دست دادند، به شمار می رود. در حال حاضر هرچند آرامش نسبی میان دو کشور حاکم است، ولی هر دو طرف یکدیگر را به نقض آتش بس در منطقه مورد مناقشه قره باغ و نقاط دیگر مرز مشترک دو کشور متهم می کنند.

این در حالی است که پس از این درگیریها، دوم مرداد ماه جاری رزمایش مشترک نیروهای هوایی روسیه و ارمنستان در خاک این کشور آغاز شد و وزارت دفاع ارمنستان نیز هدف از این برنامه نظامی مشترک را تمرین روشهای مقابله با پهپادهای تجسسی و مسلح عنوان کرد.

این رزمایش مشترک با استفاده از جنگنده های روسیه و ارمنستان و نیز سامانه های دفاع هوایی دو کشور اجرا شد.

همچنین در هشتم مرداد ماه جاری تمرین نظامی مشترک ترکیه و جمهوری آذربایجان با حضور واحدهای مختلف ارتش دو طرف در چند منطقه جمهوری آذربایجان آغاز شد. این تمرین نظامی گسترده تاکتیکی با حضور واحدهای نیروی زمینی و هوایی و با استفاده از خودروهای زره پوش، توپخانه، هواپیماهای نظامی و سامانه های دفاع هوایی دو کشور در باکو، نخجوان، گنجه، کوردمیر و یولاخ برگزار شد.

این موارد نشان می دهد که پس از درگیریهای "تووز" و با توجه به تحرکات نظامی هر دو کشور ارمنستان و جمهوری آذربایجان و نیز حضور نظامی دیگر کشورها، رسیدن به یک صلح پایدار و پایان دادن به مناقشه میان ایروان و باکو دستکم در مقطع زمانی کنونی بسیار بعید به نظر می رسد و شرایط کنونی اثبات می کند که فعلا نمی توان چشم انداز روشنی را برای دستیابی به یک صلح پایدار ترسیم کرد. پس از درگیریهای "تووز" و با توجه به تحرکات نظامی هر دو کشور ارمنستان و جمهوری آذربایجان و نیز حضور نظامی دیگر کشورها، رسیدن به یک صلح پایدار و پایان دادن به مناقشه میان ایروان و باکو دست کم در مقطع زمانی کنونی بسیار بعید به نظر می رسد و شرایط کنونی اثبات می کند که فعلا نمی توان چشم انداز روشنی را برای دستیابی به یک صلح پایدار ترسیم کرد.

پس از درگیریهای اخیر در منطقه مرزی "تووز"، خشونت ها میان جوامع آذربایجانی و ارمنی در برخی کشورهای خارجی افزایش یافته و این مساله نشان داده است که خصومت میان جامعه هر دو کشور نسبت به یکدیگر در سطح عمیقی قرار دارد. اخبار رسیده حاکی از آن است که، در درگیریهای آذربایجانی ها و ارمنستانها در آمریکا و برخی کشورهای اروپایی و نیز روسیه تعدادی از آنها خسارت دیده و حتی جانشان تهدید شده است و این درحالی است که میانجیگران بین المللی یکی از راههای حل مناقشه میان ارمنستان و جمهوری آذربایجان را ایجاد فضای اعتماد میان جوامع دو کشور می دانند.

عده زیادی در جمهوری آذربایجان بر این باورند که موضع گیریهای تند دولت کنونی ارمنستان و حاضر نبودن آن بر مصالحه و گذشت در حل مناقشه قره باغ نتیجه بروز این تنشها و درگیریها میان دو کشور می باشد و متأسفانه برخی نیز در جمهوری آذربایجان معتقدند که توسل به سلاح و روشهای نظامی تنها راه آزاد سازی سرزمین های این کشور از کنترل نیروهای ارمنی در قره باغ است.

این در حالی است که پس از درگیریهای اخیر میان باکو و ایروان، میانجیگران بین المللی نوعی موضع منفعلانه اتخاذ کرده و هیچ تلاش محسوسی را برای پایان دادن به درگیری ها انجام ندادند.

با این حال پیشنهاد اخیر "ریچارد هوگلاند"، نماینده سابق آمریکا در گروه میانجی مینسک مبنی بر این که منطقه قره باغ کوهستانی جمهوری آذربایجان که در حال حاضر در کنترل نیروهای ارمنی می باشد، تحت الحمایه سازمان ملل متحد قرار گیرد، موجب واکنش منفی در محافل سیاسی جمهوری آذربایجان گردید.

"فرهاد میرزایوف" کارشناس سیاسی جمهوری آذربایجان در گفت و گو با خبرنگاران برخی رسانه های جمهوری آذربایجان گفت که تا به حال در هیچ سرزمینی که تحت الحمایه سازمان ملل متحد قرار گرفته، صلح و ثبات برقرار نشده و ابرقدرتها با واگذاری کنترل موقت این سرزمینها به سازمان ملل متحد در واقع در مراحل بعدی مقدمات استقلال این سرزمین ها را فراهم کرده اند.

وی با اشاره به این که سیستم تحت الحمایگی سازمان ملل متحد بر سرزمین های مشخص تحت کنترل شورای امنیت این سازمان می باشد، یادآور شد که، سه کشور از پنج عضو شورای امنیت سازمان ملل متحد چند سال پیش علیه پیش نویس قطعنامه مجمع عمومی سازمان ملل متحد درباره حمایت از تمامیت ارضی جمهوری آذربایجان رای دادند. میرزایوف همچنین ناتوانی گروه میانجی مینسک سازمان امنیت و همکاری اروپا در حل مسالمت آمیز مناقشه قره باغ را یادآور شد و گفت: این گروه کاملاً دچار شکست شده و واگذاری منطقه قره باغ کوهستانی تحت الحمایه سازمان ملل متحد در آینده منجر به استقلال این منطقه می شود.

در چنین شرایطی تعاملات سیاسی و نظامی باکو و آنکارا نیز افزایش یافته و در قالب آن "جیوهون بایرام اف" و "ذاکر حسن اف" وزیر امور خارجه و دفاع جمهوری آذربایجان روز سه شنبه گذشته به ترکیه سفر کرده و با "رجب طیب اردوغان" و "مولود چاوش اوغلی" رئیس جمهوری و وزیر امور خارجه این کشور دیدار و گفت و گو کردند.

به گزارش خبرگزاری "آنتاتولی"، دیدار بایرام اف و حسن اف با اردوغان ۴۵ دقیقه ادامه یافته، محتوای این مذاکرات فاش نشده است، ولی به احتمال قوی در آن مسایل همکاری

های نظامی دو کشور در شرایط افزایش تنش در مرز جمهوری آذربایجان و ارمنستان و نیز برداشته شدن گامهایی برای کمکهای نظامی و فنی ترکیه به جمهوری آذربایجان بررسی شده است.

به گزارش منابع جمهوری آذربایجان، وزیر امور خارجه ترکیه در دیدار با همتای آذربایجانی خود اعلام کرد که ترکیه از هر گونه اقدام جمهوری آذربایجان در قره باغ حمایت خواهد کرد.

وی افزود: آنکارا از حل مناقشه قره باغ در قالب تامین تمامیت ارضی جمهوری آذربایجان و بر مبنای موازین حقوق بین المللی حمایت می کند.

چاووش اوغلی همچنین گروه مینسک را به نداشتن تلاش های لازم برای حل مسالمت آمیز مناقشه میان جمهوری آذربایجان و ارمنستان متهم کرد.

یک روز بعد از سفر وزیران امور خارجه و دفاع جمهوری آذربایجان به ترکیه، "خلوصی آکار" وزیر دفاع ترکیه نیز در راس یک هیات نظامی بلندپایه به باکو سفر کرد.

وزارت دفاع جمهوری آذربایجان هدف از این سفر هیات نظامی ترکیه را نظارت بر بخش نهایی مرحله نخست تمرینات مشترک گسترده تاکتیکی نیروهای زمینی و هوایی دو کشور اعلام کرد.

الهام علی اف رییس جمهوری آذربایجان در دیدار وزیر دفاع ترکیه و هیأت همراه با وی، ابراز اطمینان کرد که این کشور در آینده نزدیک شریک بزرگ جمهوری آذربایجان در حوزه نظامی و فنی خواهد شد.

علی اف تمرینات مشترک تاکتیکی نیروهای نظامی جمهوری آذربایجان و ترکیه را رویداد مهم عنوان کرد و گفت: دو کشور همه ساله بیش از ۱۰ تمرین نظامی مشترک برگزار می کنند و بنابر این نگرانی برخی کشورها از تمرینات نظامی مشترک فعلی نیروهای جمهوری آذربایجان و ترکیه بی اساس است.

همزمان "اونیک گاسپاریان" رییس ستاد کل ارتش ارمنستان نیز به تازگی به منطقه قره باغ کوهستانی سفر و از برخی واحدهای نظامی در این منطقه بازدید و با مسوولان قره باغ کوهستانی دیدار کرد.

افزایش تحرکات نظامی دو طرف و ورود کشورهای ثالث به منطقه همانطور که گفته شد موجب بروز برخی نگرانی ها از گسترش درگیری ها در آینده دارد، در حالی که بسیاری از کارشناسان معتقدند که راه حل واقعی حل مناقشات موجود میان باکو و ایروان اولاً توسل به امکانات درون منطقه ای و در ثانی فراهم کردن بستری برای مذاکره و گفت و گو است و این نکته نیز که «مناقشه قره باغ را نمی توان از طریق راه حلهای نظامی حل کرد»، مورد تاکید بسیاری از کارشناسان و صاحب نظران می باشد، چرا که بروز هرگونه تنش و درگیری میان جمهوری آذربایجان و ارمنستان به معنای واقعی یک تهدید جدی برای منطقه و کشورهای آن به شمار می رود.

منبع: ایرنا